

O ČEM JE TATO KNIHA

Kolik lidí rádo používá velká slova! A kolik jich všechno pokazí, když se na ty komplikované výrazy vrhnou!

Osobně mám rád slova jednoduchá. Snáze jimi vyjádřím, co mám na mysli. Nakonec, když si chci nějakou knihu přečíst anglicky nebo španělsky, obvykle k tomu nepotřebuji umět sanskrt ani znát výrazy v hindi nebo čínštině. Najdou se však i tací, kdo velká slova zbožňují.

Držíte v rukou upřímný pokus o sestavení výkladového slovníku, jenž obsahuje vybraná slova se stručným popisem jejich významu. Řada z nich by ovšem klidně vydala na celou vlastní monografii.

Monografii? MONOGRAFII? Co je to monografie? Vysvětlení najdete v krátké eseji na jedno z témat.

Vraťme se ale k našemu slovníčku, protože ten vás přece zajímá. Napadlo mě, že bych měl začít asi takhle: Na slovíčko!

Začneme u písmene **A**. Protože jsem si nevybavil žádné jiné slovo, které by mělo předcházet, uvádím jako první slovo:

A

ABHINIVÉŠA: Označuje touhu, která je omezena na lásku k životu na Zemi. Představuje náklonnost k věcem, jež souvisejí se životem, a strach ze smrti, jelikož ta přinese ztrátu majetku. To lakomci milují své peníze a obávají se smrti, protože je odstřihnou od jejich statků. Pro všechny, kdo tímto neduhem trpí, mám vzkaz: ještě nikomu se nepodařilo vzít si s sebou do dalšího života ani halíř!

ÁČÁRJA: Tímto slovem se označuje duchovní učitel nebo, chcete-li, guru. Mnohdy se vyskytuje u jmen některých vážených náboženských učitelů.

ADHARMA: Adharma poukazuje na nedostatek ctností, nedostatek poctivosti. U takového chudáka musíme počítat s tím, že se ho nedotkla žádná z pěti zdrženlivostí.

ADŽAPA: Jedná se o speciální mantru. Na Východě lidé věří, že výdech provází zvuk AJ a nádech SA. Zvuk lidského dýchání je HANSA. HA pro výdech, N jako spojka a SA pro nádech. Tento podvědomý zvuk vydáváme patnáctkrát za minutu nebo 21 600krát za čtyřiaadvacet hodin. Také živočichové mají vlastní frekvence, takže třeba kočka se nadýchne čtyřiaadvacetkrát za minutu, zatímco želva třikrát.

Někteří lidé se domnívají, že mantra *adžapa* je zároveň nevědomou či spíš podvědomou modlitbou, která znamená „Jsem to“.

AGAMA: Písmo svaté (Bible) nebo v Tibetu tantra. Výraz lze použít pro jakoukoli činnost, která člověka cvičí v mystickém nebo metafyzickém uctívání.

AGAMI KARMA: Jedná se o správný název karmy, který vyjadřuje, že fyzické i mentální činy, jichž se člověk ve svém těle dopouští, ovlivňují jeho budoucí inkarnace. V křesťanské Bibli najdeme výrok, že každý sklídí, jak zasel, což je vlastně skoro totéž. Jestliže člověk zaseje semínka zla, bude zlo taky sklízet, ovšem pokud zaseje semínka dobra a pomoci ostatním, pak se mu vše *tisíckrát* vrátí. To je karma.

AHAMKARA: Mysl je rozdělena do různých částí a *ahamkara* funguje jako jakýsi dopravní policista, který řídí dopravu. Přijímá totiž smyslové vjemy a dává jim podobu faktů, které známe a umíme si je svévolně vybavit.

AHIMSA: Tuto politiku – politiku míru, nenásilí – nás sledoval Gándhí. Člověk, který ji vyznává, se zřiká veškerého ubližování jakékoli jiné bytosti ať už ve svých myšlenkách, skutečnými činy nebo slovy. V podstatě vyjadřuje staré známé pravidlo: „Chovej se k ostatním tak, jak bys chtěl, aby se oni chovali k tobě.“

ACHAMANA: Jedná se o obřad, který praktikují lidé hinduistického vyznání. Věřící se během něj očišťují tím, že myslí na čisté věci, zatímco usrkávají vodu a rozprašují ji kolem sebe. V jistém smyslu je to podobné kropení vodou při křesťanském obřadu. Po tomto obřadu se může hinduista odebrat v klidu meditovat.

AI: Nejkratší známý způsob, jak vyjádřit rovnou lásku všemu bez diskriminace z důvodu rasy, vyznání, barvy pleti či podoby. Až budeme schopni doopravdy naplnit význam tohoto slova, už nebudeme muset setrvat na tomto světě, protože na to, abychom tu dále přebývali, budeme příliš čistí.

ÁKÁŠA: Mnozí o ní hovoří jako o éteru, ale přiléhavější definice ji popisuje jako to, co vyplňuje veškerý prostor mezi světy, molekulami a vším. Z této hmoty je stvořeno vše ostatní.

Neměli bychom zapomínat, že je společná pro celý náš planetární systém. Na druhou stranu to vůbec neznamená, že by tatáž hmota tvořila i ostatní vesmíry. O lidském těle také můžete říct, že se skládá z krevních a svalových buněk a v jiné části zase z kostních buněk.

ÁKÁŠICKÝ: Toto přídavné jméno se nejčastěji používá ve spojení *ákášické záznamy*.

Vysvětlit lidem z trojrozměrného světa jiný vícedimenzionální svět je těžké. Ale můžeme to zkusit:

Představte si, že jste kameraman, jenž vždy existoval a existovat vždy bude, a máte neomezené zásoby

filmu (včetně někoho, kdo jej pro vás zpracovává!). Od počátku časů zaznamenáváte vše, co se kdy kde komu stalo, a děláte to pro všechny do jednoho. Stále dokumentujete i události v současnosti. Tak to jsou ákášické záznamy: vše, co se kdy stalo, je otištěno v éteru, jako se světelné impulzy zaznamenávají na kinofilm nebo hlasový záznam na nahrávací pásku.

Navíc vzhledem k tomu, že záznamy se ukládají ve vícerozměrném světě, z nich lze mnohdy vyčíst vysokou pravděpodobnost něčeho, co se má stát a co ovlivní každého na Zemi i mimo ni. Představte si, že jste se ocitli v nějakém velkoměstě. Stojíte na ulici, přijede k vám auto, projede kolem a zmizí z dohledu, takže vůbec netušíte, co se s ním děje dál. Ovšem v případě, že byste nešli pěšky, ale letěli balonem a dívali se dolů, byste viděli cestu na kilometry dopředu. Sledovali byste, jak vůz chvátá, a možná byste si na cestě všimli překážky, již se nedokáže vyhnout. Tak byste byli svědky neštěstí, kterému řidič jede vstříc, ještě dřív, než si ho uvědomí on. A co takové jízdni řády? Dopravní společnosti je vydávají, aby cestující informovaly o pravděpodobnosti, že vlak, autobus, loď či letadlo budou vyrážet v určitý čas z určitého místa. Podle daného jízdniho řádu, jenž je v podstatě pouze záznamem pravděpodobných událostí, pak váš dopravní prostředek dorazí v určitý čas na vytyčené místo. Takřka vždy cíle skutečně dosáhne.

V souvislosti s ákášickými záznamy stojí za zmínku, že pokud byste dokázali vmžiku odcestovat na hodně vzdálenou planetu a měli k ruce velmi speciální nástroj, pak by světlo, které přichází ze Země (a jak víte, světlo se pohybuje nějakou rychlostí),

mohlo ukazovat, co se zde dělo o sto, tisíc či deset tisíc let dříve. S oním speciálním nástrojem byste mohli spatřit, jak Země vypadala před tisíci lety.

Ákášické záznamy však zacházejí ještě dál, poněvadž ukazují vysokou pravděpodobnost toho, co se má stát. Pravděpodobnosti týkající se celého národa jsou mnohem výraznější a jistější než případy jednotlivců. Takže speciálně vycvičení lidé, již umí vstoupit do astrálního stavu, mohou do ákášických záznamů nahlédnout a zjistit, co se kde stalo, co se kdekoli na světě zrovna děje a jaká existuje pravděpodobnost pro různé směry vývoje do budoucnosti. V podstatě to můžeme přirovnat k návštěvě kina – když víte, že nejdřív bude týdeník a v kolik hodin dávají váš film, můžete dorazit až na něj.

ANÁHATA ŠABDA: Označuje zvuk, který není skutečně vnímaným zvukem. Místo toho je to dojem zvuku, který bývá často slyšet při meditaci, když člověk dosáhne určité úrovně. Jedná se samozřejmě o zvuk mantry *Óm*.

ÁNANDA: Je to čistá radost. Je to radost a potěšení nezkalené materiálními koncepty. Ukazuje na požehnání a štěstí, jež člověk zažívá, když se dokáže vědomě dostat z těla a uvědomovat si absolutní nadšení z toho, že je volný, i když jen na chvíli, a že není sevřen oním chladným a bezútěšným hliněným pouzdrem, jímž je lidské tělo na Zemi.

ÁNÁTMA: Neboli „toto je svět iluzí“. Jestliže budeme realitu posuzovat dle tohoto světa tady na Zemi,

budeme žít v domnění, že záleží pouze na materiálních věcech. Najdou se tací, kdo se kvůli penězům hrabou ve špíně. Jiní si zas ty své hromady peněz syslí. Ještě nikdy si však nikdo do dalšího života neodnesl ani jediný halíř. Přesto se stále honíme za materiálními statky, a když z tohoto světa odcházíme, opouštíme je.

ANGAS: Takto se označují věci, které musí člověk dodržovat, aby dosáhl pokroku v duchovní (spíše než fyzické) józe. Je třeba se zlepšovat, řádně meditovat, kontrolovat dýchání, zvládnout pokročilou meditaci a rozjímat. Obzvláště je nezbytné mít na paměti zlaté pravidlo, jež praví: chovej se tak, jak chceš, aby se ostatní chovali k tobě.

ANNAMAJAKÓŠA: Toto dlouhé slovo znamená jen fyzickou schránku či tělo, jež obepíná ducha. Když se však člověk vrací z astrálního plánu, kde vědomě pobýval, do svého fyzického těla, nepoužije ani tento výraz. Pro svůj pocit z chladného a lepkavého hnusu, do něž se musí bolestivě vyškrábat, použije mnohem horší výraz. Nicméně annamajakóša je *terminus technicus*.

ANTAHKARANA: Toto slovo používá východní filozofie, filozofie védánta, když hovoří o mysli, již používáme k řízení fyzického těla.

APÁNA: Některé výrazy z hodně Dálného východu jsou ve svém významu výrazně explicitní. Sanskrt totiž nesvazují konvence, jež drží na uzdě západní jazyky. A protože kvůli tomu nemůžeme vždy použít

úplně přesný význam, zahrnujeme pod slovo *apána* vše, co se nějak dotýká vyměšování, různých tělesných otvorů, souvisejících procesů a tak dále.

V uchu se *apána* projevuje velmi zřetelně jako tmavě rudá nebo tmavě hnědorudá barva, která se pohybuje a roztáčí, až se rozšíří jako rozlitá tuňka.

APARIGRAHA: Jedna z pěti zdrženlivostí. Poukazuje na to, že ať děláme cokoli, měli bychom se vydávat střední cestou, která není ani příliš ideální, ale ani příliš špatná. Měli bychom se vyhýbat extrémům a být vyrovnaní.

ARHAT (ARAHANT): Arhat je člověk, který dokonale pochopil, co přichází po životě. Znamená to, že se dokázal zbavit těchto záležitostí:

1. Myšlenky, že tělo je důležité.
2. Nejistoty, zda si volí správnou cestu.
3. Závislosti na rigidních pravidlech.
4. Záliby v nedokonalých vzpomínkách na minulý život.
5. Averse vyplývající z nedokonalých vzpomínek na minulý život.

ĀSANA: Jedná se o držení těla (běžně to bývá pozice vsedě), které zaujímáme, když se připravujeme meditovat.

Velcí mistři nikdy nestanovovali pevná pravidla, jak by měl člověk sedět. Pouze zdůrazňovali, že by se měl cítit pohodlně a v pohodě. Jenže od těch dob se vynořují různí lidé, již ani zdaleka nedosahují úrovně zmíněných mistrů, a přesto se snaží vzbudit dojem senzace a zvýšit

si vlastní status tím, co o sobě prohlašují. To oni svým jogínským studentům nařizují, aby se kroutili a lámali do všemožných podivných až fantastických poloh.

Chcete-li meditovat, musíte udělat jediné: pohodlně se posadit. To je ta správná pozice. Nezáleží na tom, zda máte nohy zkřížené, natažené nebo spuštěné dolů – pokud se cítíte příjemně. Tak zní jediná podmínka pro ásanu.

ASAT: Všechny neskutečné nebo iluzorní věci. Tento svět je světem iluze, světem neskutečnosti. Skutečným světem je svět ducha.

Opakem *asat* je *sat* označující věci skutečné.

ASMITA: Domýšlivost, egoismus a nafouknutá pýcha nevyvinuté lidské bytosti. Jak se člověk vyvíjí, *asmita* se postupně vytrácí.

ASTÉJA: *Astéja* představuje třetí ze zdrženlivostí. Nabádá člověka, aby nekradl. Je-li takto varován, znamená to, že nesmí krást ve skutečnosti, ale ani v myšlenkách, a nesmí ani dychtit po majetku jiné osoby.

ASTRÁLNÍ (PLÁN): Obvykle se tento výraz používá k označení místa nebo stavu, jež člověk dosáhne, pokud se pohybuje mimo své tělo. Na tomto místě se může setkat s přáteli, kteří již zemřeli, po takzvané *smrti* opustili své tělo a nyní vyčkávají a plánují svou reinkarnaci.

Astrální svět bychom mohli velmi zhruba přirovnat ke křesťanskému ráji, což je jakési místo mezi, místo setkávání, ale ta pravá nebesa to nejsou.